

BIOETIKA

KOVÁCS SZABOLCS BABEŞ-BOLYAI ÉLET-, CSALÁD-, EGÉSZSÉG- ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM TUDOMÁNYEGYETEM

10.1. Alapfogalmak

10.2. Keresztyén öko-etika 10.3. Történeti mérföldkövek

környezeti szféra védelmét értjük. A mindennapi létet meghatározó kérdésről van ezért másodlagosan kezelni vagy megkerülni nem lehet. **Az emberi élet** feltételét jelenti, ezért megkárosítani, kizsákmányolni, rombolni, szennyezni, befolyásolja.

követhetjük nyomon. A környezet, vagy *szubhumán* világ, az, mely az embert körülveszi és amelybe alapvető szükségletei gyökereznek. Kétféle lehet:

létrehozott **művi környezet,** mely az ember számára magasabb fokú életkövetelményeket és védelmet biztosít. Ismertek még a humanizált, antropizált, kulturizált környezet megnevezések is (Rezi, 2005).

kifejezés, az gondozásával, fenntartásával, fejlesztésével foglalkozik.

Az utóbbi évtizedekben a környezetkárosodás veszélye annyira megnőtt, hogy napirendi téma lett. Az emberiség rádöbbent, hogy kénytelen átértékelni életvitelének formáit, egyensúlya vészesen megbomlott.

biológusprofesszor használta elsőként **1866-ban.** A tudatos környezetvédelem a környezetkárosítás következtében indult útjára, jóllehet a környezetgazdálkodás egyidős az emberi kultúrával, hiszen létfenntartását vadászatból, növénytermesztésből, fakitermelésből gyűjtögetésből biztosította.

fogalmat E. Haeckel

Ismeretterjesztő <u>VIDEÓ</u>

lehetőségeit, eszközeit és módjait, mert a Föld biológiai

Az ökológia fogalma görög gyökerű oikos=ház, környzet, háztartás és logia=tan, ismeret szavakból áll össze. Az a tudományág, mely az élőlények és környezetük közt fennálló kölcsönhatás vizsgálatával,

német

- természetes környezet-a teremtési rend során létrejött fizikai világot értjük (felszíni formák, éghajlat, levegő, víz) a benne levő élettel és állatvilággal együtt; mesterséges környezet—az ember által

visszafordíthatatlanul tönkretenni nem szabad, hiszen az ember/az emberiség létét, egészségét károsítja és A bioetikában használt fogalmak tisztázását

10.1. Alapfogalmak környezetvédelem alatt a teremtet világ, az ember és a körülvevő

10. Környezeti etika. Öko-etika. Időszerű kérdések

BIOETIKA **K-MOOC** KOVÁCS SZABOLCS ÓBUDAI BABEŞ-BOLYAI ÉLET-, CSALÁD-, EGÉSZSÉG- ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM **EGYETEM** 10.1. Alapfogalmak 10. Környezeti etika. Ökoetika. Időszerű kérdések 10.2. Keresztyén öko-etika 10.3. Történeti mérföldkövek 10.2. Szemelvények a keresztyén öko-etikából Abert Schweitzer az élet tiszteletének nagy etikus-teológusa nyilatkozza: "az eddigi erkölcstanok abban hibáztak, hogy csupán az emberek közti viszonyt tárgyalták. A valóságban azonban azt kell megfogalmazni, hogy milyen magatartás kell tanusítanunk a világgal és valamennyi megismerhető élettel szemben. Az ember akkor erkölcsös, ha számára az élet, mint olyan szent, tehát a növények, állatok és embertársai élete." (Bostron, 1962)

gyarapítását is hátráltatja" (Rezi, 2005)

beszűküléséhez vezet, öncélú és

következményekkel.

25/ 26,36-44/ Lk 22,39-46).

céljai megvalósításában.

<u>VIDEÓ</u>

(Rezi, 2005).

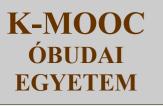
TUDOMÁNYEGYETEM

A Zsolt 24,1 arra figyelmeztet, hogy "a Föld Istené", mi csak időlegesen vettük bérbe azt és felelősen kell éljünk vele. "Az ember, amikor környezetét rombolja, annak tárgyi és kulturális értékeit pazarolja, ezzel nemcsak önmaga környezetét szegényíti meg, de önmaga értéktartalmának

A természet forrásainak idői vonatkozása hangsúlyos. A tékozló fiú (Lk 15) példázatából kiindulva értjük, meg, hogy az idő előtt kivett, elhasznált, eltékozolt érték az élet nem számol a

Az embernek—az Ószövetség tanítása szerint— a természet felhasználása adatott feladatul (1Móz 2, 15), nem a kifosztása, kihasználása. Isten parancsa a teremtett világ feletti uralkodásra nem a kizsákmányolásra buzdít, hanem a felelős gondoskodásra. Jézus tanításában a gondviselésre helyezett hangsúly tűnik elő. Isten gondviselése minden élőlényre kiterjed (Mt A teremtett világ védelme olyan erkölcsi követelmény, amely minden más értékmegvalósítás előfeltételét képezi. Élet nélkül nincs kultúra, nincs ember, aki közreműködjön a

Az ember emberi hivatásának mond ellent, egyenesen bűnt követ el, amikor rombolja, szennyezi a környezetét A vallások szerepe a környezeti etikában (Megjegyzés: a videót elég a 18. perctől követni)

BIOETIKA

10. Környezeti etika. Ökoetika. Időszerű kérdések

KOVÁCS SZABOLCS BABES-BOLYAI ÉLET-, CSALÁD-, EGÉSZSÉG- ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM TUDOMÁNYEGYETEM

10.2. Keresztyén öko-etika

10.1. Alapfogalmak

10.3. Történeti mérföldkövek

10.3. Történeti mérföldkövek

ágyúöntés elkezdődött, az ökológiai hatás abban nyilvánult meg, hogy a környező erdők és hegyek fa, vasérc, kálisó, kén tartalékait kezdték kiaknázni. beavatkozás sok helyen részleges erózióhoz vezetett. Londonban már 1250 körül a barnaszén égetéséből származó szmog problémát jelentett, mára a szmogkérdés globális méretet öltött. A szmog mellett A technika fejlődése által a nyugati

Amikor a 14. század elején az

jelentős a szemét felhalmozódásának, a népességrobbanás és ellátottság problémája (White, 2005). világ a 15. században jelentős gazdasági előnyre tett szert a Föld más régióihoz képest. A vízenergia, a szélenergia, a hajózás, a matematika tudományok fejlődése eredményezte, nyugati hogy a Spanyolország, Portugália, Anglia, Hollandia, meghódíthatták és gyarmatosították a távoli

kontinensek országait—sokszor mértéktelenül kizsákmányolva azokat. A 19. század ipari forradalma teljesen átalakította a nemzetek demográfiai arculatát. Az urbanizálódó társadalom a megélhetés végett a városok felé húzódik, egyre magasabb fokú életvitelt **biztosított magának**. Ezzel párhuzamosan a természethez való kötöttsége csökken, ezáltal a felelősségérzete is. **Az ipari** termelés fő mozgatórugója már nem a

lokális, hanem a globális igény, a gazdasági profit. A környezeti források (víz, fa, szén, kőolaj, gáz) kiaknázása miatti károsodás nem válik döntő szemponttá. Fel kell ismernünk, hogy több, mint száz évvel ezelőtt a tudomány és a technika, melyek addig különálló területek voltak, olyan hatalmat adtak az emberiségnek,

nagy felelősség terheli (White, 2005).

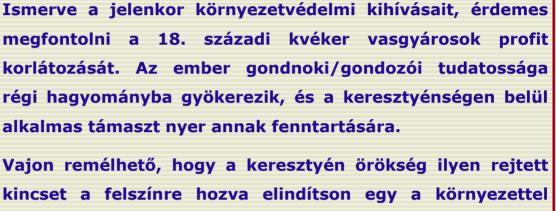
A hitrendszer és környezeti etika **David N. Livingstone** újraértékeli a nyugati hagyomány és környezetgazdálkodás etikai kérdéseit. Megállapítása szerint a környezetétől elidegenedett embert a keresztény tanításokba gyökerező

uralmat. Amennyiben ez a tétel valós, a keresztyénséget

A keresztyénség győzelme a pogányság felett nem csak lelki forradalomnak számított. A győztes "jogot" formált arra, hogy

magatartásváltozásban találjuk meg.

mindazt, amit legyőzött uralma alá hajtsa. A pogányság animizmusából eredő természettiszteletet felváltotta a keresztén fölényesség és a természeti dolgok közönyös kiaknázása (Livingstone, 2005)

szembeni tudatos bánásmódot (Livingstone, 2005)?

Etikai következtetések és megfontolások A) Erkölcsi szempont—azokat az okokat soroljuk ide, melyek

környezete iránti felelőtlen

kincseinek

és

magatartásból

kihalása

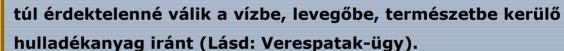
leértékelése,

növényfajok

felelőtlen

ökológiai

és

összhangban

Ismeretterjesztő **VIDEÓ**

Állat

ember

kihasználása.

veszélyeztetése;

természet

erednek.

részéről.

radioaktív hulladék nagy területen és hosszú éveken keresztül fejti ki romboló hatását (Lásd: Csernobil, Fukusima, Kolontár-vörös iszap); ismeretek-a technológiai ismeretek,

felfedezések beláthatatlan következményei tartoznak ide.

Az ipari mértékben előállított vegyszerek és használatuk

hosszú

távú

a

a hadiipar és vegyipar okozta kísérleti szennyeződések,

önző gondolkodás és következményei. A profitszerzésen

felelősségvállalással. C) Demográfiai tényező-a felgyorsult népességszaporodás problémája tartozik ide. Az egyre szaporodó népesedés több élelmet, vizet, levegőt igényel. Ahhoz, hogy ez a feltétel

adott legyen több és felelősebb eljárás szükségeltetik a

politikum, a gazdasági szféra és az egyházi vezetés